

SPRÅKLU SAMLING

NR. 2
MAI-JUNI
1971
12. ÅRGANG

GITT UT AV LANDSLAGET FOR SPRÅKLIG SAMLING

LOV OM

NORSK SPRÅKRÅD

§ 1.

Det oprettes et råd for språkvern og språkdyrkning. Rådet skal ha navnet Norsk språkråd.

Norsk språkråd skal

- a. verne om den kulturarv som norsk skriftspråk og talespråk representerer, fremme tiltak som kan øke kunnskapen om norsk språk, dets historie og egenart, fremme toleranse og gjensidig respekt i forholdet mellom alle som bruker norsk språk i dets forskjellige varianter, og verne om den enkelte borgers rettigheter når det gjelder bruken av språket,
- b. følge utviklingen av norsk skriftspråk og talespråk og på dette grunnlag fremme samarbeid i dyrkingen og normeringen av våre to målformer og støtte opp om utviklingstendenser som på lengre sikt fører språkforsmene nærmere sammen.
- c. gi myndighetene råd i språkspørsmål, særlig når det gjelder språkbruken i skolen, i Norsk Rikskringkasting og i statstjenesten, uttale seg om prinsipper for normering av skriftspråket og av stedsnavn, og komme med forslag om lovgivning i språkspørsmål,
- d. gi råd og rettledning til allmennheten,
- e. fremme og delta i nordisk samarbeid om språkdyrkning, og
- f. sørge for at resultatene av rådets arbeid blir gjort kjent.

§ 2.

Kongen fastsetter nærmere vedtekter for rådets sammensetning, organisasjon og virksomhet.

§ 3.

Denne lov trer i kraft fra den dag Kongen bestemmer.

Tilnærmingstendenser kan vokse fram

Stortingets kirke- og undervisningskomite har *enstemmig* gått inn for å opprette et nytt organ, Norsk Språkråd, til avløsning av Norsk Språknemnd.

Om grunnlag og målsetting for rådet blir vist til at Vogt-komiteen bl. a. uttalte:

«Den viktigste konklusjon av komiteens arbeid er imidlertid den tro som etterhvert har festnet seg hos dens medlemmer at det er mulig gjennom drøftelse mellom personer av de forskjellige språkpolitiske oppfatninger å nå fram til konkrete resultater, til en modus vivendi, som kan sikre de enkeltes rettigheter uten å krenke andres. Det som trenges i dag etter komiteens mening er derfor et permanent organ som på grunnlag av en realistisk vurdering av situasjonen til enhver tid og av utviklingstendensene, kan ta opp til drøftelse alle problemer, stridspunkter, irritasjonsmomenter og forsøke så langt råd er, å finne frem dels til rent foreløpige, dels til mere permanente ordninger. Hvis et slikt organ kunne få så bred tilslutning at det kunne sikre seg medarbeiderskap av dyktige personer med tillit i vide kretser, kunne det utvikle seg til en institusjon hvis oppgaver først og fremst ble konstruktive og byggende.»

Vogt-komiteen foreslo videre at oppretting av rådet og dets formål fastsettes ved lov. Norsk Språknemnd's mandat blei fastsatt i vedtekter fra departementet. Den har bl. a. til oppgave å «fremja tilnærming mellom dei to skriftmåla på norsk folkemåls grunn».

På dette punkt foreslo Vogt-komiteen formuleringen: «fölge utviklingen av talemålet i bygd og by og skriftspråket i presse og litteratur, og på fritt grunnlag fremme et naturlig

samarbeide i dyrkningen og normeringen av våre to skriftspråk». Stortingskomiteen foreslår denne formuleringen:

«følge utviklingen av norsk skriftspråk og talespråk og på dette grunnlag fremme samarbeid i dyrkingen og normeringen av våre to målformer og støtte opp om utviklingstendenser som på lengre sikt fører målformene nærmere sammen.»

«I ordene ”støtte opp om” legger komiteen at det ikke er rådets oppgave å føre en forsert tilnærningspolitikk, men at det nøye skal følge utviklingen og rydde av veien hindringer og/eller legge forholdene til rette slik at de tilnærmingstendenser vi har i våre språk, kan vokse fram på et naturlig grunnlag.»

Av departementets utkast til vedtekter som seinere skal fastsettes i statsråd, går det fram at Norsk språkråd skal bestå av 40 medlemmer fordelt på to like seksjoner, en for bokmål og en for nynorsk. Følgende institusjoner og organisasjoner oppnevner rådets medlemmer og varamenn:

Bok- Ny-
mål norsk

Ordinære medlemmer:

Norske universiteter og høgskoler ved De norske rektormøter	2	2
Grunnskolerådet, Gymnasrådet og Lærerskolerådet . .	1	1
Grunnskolen ved sin lærerorganisasjon	1	1
Gymnaset, folkehøg- skolen og lærersko- len ved sine lærer- organisasjoner . . .	1	1
Den Norske Forfatter- forening	2	2
Den Norske Forleg- gerforening	1	1

Norsk Presseforbund	1	1
Norsk Riksring- kasting ved styret	1	1
Riksmålsforbundet . .	2	
Det Norske Akademi for Sprog og Litteratur	2	
Noregs Mållag	2	
Det Norske Samlaget	1	
Norsk Måldyrkingslag	1	
Landslaget for språklig samling	1	1
Norsk Skuespillerfor- bund	1	1
Oppnevnt av Stortin- get	4	4

Stortingskomiteen peker på at dette gir svak representasjon for den språkvitenskapelige fagkunnskap, idet universitetene får bare 4 representanter i Norsk språkråd. Norsk leksikografisk institutt, når det blir opprettet, bør ha en representant i hver seksjon.

«Blant sine ordinære medlemmer velger rådet selv en fagnemnd på 8 medlemmer, 4 fra hver seksjon, med personlige varamenn.» — «Fagnemnda er et faglig og konsultativt organ innen Norsk språkråd. Etter oppdrag fra rådet skal nemnda utrede spørsmål av rent språklig karakter, og stå til konsultativ tjeneste for myndighetene, offentlige institusjoner, presse og allmennhet i faglige språkspørsmål.»

Norsk språkråd skal ha et styre som legger til rette behandlingen av sakene. «Alle avgjørelser ved plenumshandling i rådet krever flertall innenfor hver av seksjonene.»

Her uttaler stortingskomiteen at vedtekten på dette punkt bør formes slik «at rådet selv kan finne fram til praktiske og elastiske arbeidsformer, og ikke er bundet til plenumsbe-

SPRÅKLIG SAMLING

Redaktør: Rakel Seweriin, Fastingsgt. 7, Oslo 3,
Tlf. 60 67 89.

Redaksjonssekretær: Lars S. Vikør.

- et slag i luften?

Det er vanskelig å skrive god og lettforståelig norsk fagprosa, og aviser, lærebokfattere, teknisk fagpresse, standardiseringsorganisasjonene og mange flere er i høy grad i behov av råd og bistand i språkspørsmål. Et av problemene består i å få over i norsk språkdrakt nye tekniske ord og uttrykk som flommer inn over oss. Rådet for Teknisk Terminologi og tildels standardiseringsorganisasjonene prøver å rette på forholdene, men mangelen på økonomiske midler og filologisk assistanse setter en streng grense for hva disse kan utrette.

Språknemnda gir idag verdi-full filologisk bistand, men med én sekretær for hver målform, sier det seg selv at sekretariatet med alle sine øvrige gjøremål har liten tid til å ta seg av det tekniske fagspråk. Hvis det skal være mulig å få norske språkformer for de nye ord som etter hvert går inn i norsk, vil den nødvendige språkleie kreve en betraktelig større arbeidsmessig og økonomisk innsats enn hittil. Sett på denne bakgrunn er det derfor en stor skuffelse å lese i Odelstingsproposisjon nr. 43 at sekretariatet i den nye Språkrådet skal bestå av: «...en sekretær for hver språkform og ellers den kontorhjelp som trenges». Det er her et klart misforhold mellom målsettingen og de midler Språkrådet får seg tildelet for å løse oppgavene. Hvis ikke Stortinget bringer dette forhold i orden når Lov om Norsk Språkråd skal behandles, er jeg redd for at det nye språkrådet bare blir et slag i luften.

Oslo, 3. mai. **Gudbr. Jenssen**
Norges Standardiseringsforbund.

GOD START

Nå ser vi det første praktiske resultat av Vogt-komiteens arbeid: Lov om Norsk språkråd.

Loven er båret fram av mve god vilje, forståelse og positiv innstilling hos de mange som har arbeidet med språksaka. Kirke- og undervisningskomiteens innstilling var helt enstemmig, og det må sies å være en sjeldenhets under Stortingets behandling av språkspørsmål.

Også et annet trekk er verdt å merke: Norsk språkråd blir møtt med nøktern forventning. Vogt-komiteen uttalte at hvis et slikt organ kunne få bred tilslutning og sikre seg tillit i vide kretser, «kunne det utvikle seg til en institusjon hvis oppgaver først og fremst ble konstruktive og byggende». Det er målet: gjennom drøftinger mellom personer med forskjellige språkpolitiske oppfatninger å nå fram til konkrete resultater, og støtte opp om utviklingstendenser som på lengre sikt fører målformene nærmere sammen.

Stortingskomiteen peker på at sekretariatet må utbygges.

Norsk språknemnds sekretariat er for lite. Oppgaver som etter vedtekten var pålagt nemnda, kunne ikke bli tatt opp. Det er forhold som sliter på arbeidslyst og initiativ. Der til kom kritikk og nedvurdering, og den uvisshet om framtida som har vært en urimelig belastning for de som var knyttet til språknemnda. Trass i en vanskelig arbeidssituasjon har Norsk språknemnd utført et stort og verdifullt arbeid. Det er uttalt både av statsråd Bondvik og av Kirke- og undervisningskomiteen. Språknemnda har også vunnet respekt i kretser som mere og mere innser nødvendigheten av å ha et organ som med sakkunnskap kan gi råd og bistand i språkspørsmål. Norsk Språknemnd har erfaringer, kontakter og arbeidsresultater som det er verdt å bygge videre på.

Norsk språkråd kan overta en god arv, det blir båret fram av godvilje og imøtesett med nøktern forventning. Alt ligger til rette for en god start.

Rakel Seweriin.

handling også i arbeidssituasjoner hvor rådet selv finner det formålstjenlig å overlate visse drøftinger til den enkelte seksjon.» Stortingskomiteen har tidligere vist til den praksis som er fulgt i Norsk språknemnd.

Til slutt peker komiteen på «at bemanningen i Norsk

språknemnds sekretariat er for liten, og at sekretariatet har måttet vise fra seg oppgaver som etter vedtekten er pålagt nemnda. Norsk språkråd vil få et videre arbeidsområde enn Norsk språknemnd. Det er derfor etter komiteens oppfatning nødvendig å styrke sekretariatet.»

STORTINGET OG SPRÅKSAKEN

Einar Lundeby har i vedlegg til Vogt-komiteens innstilling gitt en utførlig oversikt over Stortingets behandling av språkspørsmål. Der gir han til slutt denne oppsummering:

Stortingets befatning med språksaken har strukket seg over ca. 100 år, og har omfattet mange sider ved problemet. Noen hovedtemaer har stadig kommet igjen:

1. Jamstillingen av landsmål/nyorsk med riksmål/bokmål. Etter at prinsippvedtaket var gjort i 1885, har det stadig reist seg spørsmål om praktiseringen, både i administrasjonen og i skolene (ved eksamenskravene, i utgiving av lærebøker osv.).

2. Muntlig språkbruk har det vært gitt bestemmelser for når det gjelder undervisningen i folkeskolen og målbruken i kringkastinga.

3. Rettsskrivningen i de to mål har vært behandlet en rekke ganger fra 1906 til 1958. Det har dreiet seg om bevilgning til rettskrivningsnemnder, og om godkjening av hovedprinsippene i rettskrivningsreformene.

4. Tilnærming mellom de

to mål med sikte på en samling har mer og mer pekt seg ut som stortingsflertallets linje i språkpolitiken. I alle hoveddebatter fra og med 1919 har samlingsideen stått i sentrum.

Et karakteristisk trekk ved Stortingets språkdebatter har vært den sterke sansen for den historiske sammenheng; i alle viktigere debatter har det vært gitt fyldige historiske attersyn som har knyttet den aktuelle sak til den tidlige utvikling i språksaken.

I de mange debatter har nok en del representanter avslørt seg som lite orientert i språkproblemene. Men det har også vært en lang rekke talere som har gitt ypperlige utgreninger, til dels med grunnlag i språkvitenskapelige studier.

Spørsmålet om Stortingets egen plass i bildet har ofte vært streifet i debattene, men det har aldri vært hovedemnet for noe ordskifte. Det har visstnok vært mer eller mindre allment akseptert at Stortinget skal ha den øverste myndighet i dette spørsmålet som i andre samfunnsspørsmål. Når enkelte talere iblant har hevdet at «språksaken bør ut av politikken», har de — iallfall ofte — ment «ut av parti-politikken».

* NY PROFESSOR

I statsråd er dr. philos. **Einar J. Lundeby** utnevnt til professor i nordisk språkvitenskap ved Universitetet i Oslo.

Lundeby er 56 år gammel. Fra starten av Norsk språknemnd var han den første sekretær for bokmål (Ingvald Torvik for nynorsk). Alf **Hellevik** og Einar **Lundeby** har redigert «Skriftspråk i utvikling» — Tiårsskrift for Norsk språknemnd 1952—62. (I kommisjon hos Cappelens Forlag A/S, Oslo.)

Einar **Lundeby** og Ingvald **Torvik** har utgitt «Språket vårt gjennom tidene» (Gyldendal Norsk Forlag). Det er en godkjent lærebok for elevene til examen artium. Forfatterne skriver i forordet: «Vi har gitt den nyeste tida (de siste hundre år) en forholdsvis fyldig framstilling. Det er etter vår mening viktig at elevene får grundige og faktiske opplysninger om dette tidsrommet; det vil gi dem forutsetninger for å forstå den språksituasjon vi nå er oppe i.»

SKOLESTYRET

fastset målformer

I Stortinget reiste **Berte Rognerud** (h) spørsmål om at foreldrene skal få uttale seg før skolestyret fatter beslutning om moderate eller radikale former i den skriftlige undervisning.

Statsråd Bondevik: «Då lov om grunnskolen av 13. juni 1969 gjev detaljerte føresegner om lærebøker og om målet i skolen, har ikke Reglementsutvalet for grunnskolen drøft desse spørsmåla.

Som før er det skolestyret som fastset kva for lærebøker som skal brukast. Det er såleis skolestyret som har rett til å velje mellom lærebøker med tradisjonelle former eller tilnærningsformer.

Departementet ser det slik at skolestyret som kommunevalgt organ i prinsippet er representativt for foreldresynet i kommunen, og at skolestyret har til oppgåve å ta vare på foreldreinteressene i vitale skolespørsmål.

Det er difor rimeleg at skolestyret tek omsyn til kva syn foreldra har på spørsmålet om moderate eller radikale målformer når det fastset kva for lærebøker som skal brukast.

Det er elles uvisst om ein vil få konstellasjonen moderate — radikale former når den nye språknemnda har vurdert heile språksituasjonen.»

SPRÅKVÅRDEN och MASSEMEDIERNAN

Frågan om hur starkt och på vad sätt språket i massmedierna (här och i det följande avses med massmedier huvudsakligen press, radio och television) påverkar den enskilde individens språk och det allmänna språket är av central betydelse för all diskussion om modern språkutveckling. Att en sådan påverkan sker torde de flesta språkforskare vara ense om, ännu saknas i stort sett de vetenskapliga bevisen för påverkningarnas art och grad. Problemet har under senare år diskuterats åtskilligt. Det tas givetvis upp av Karl-Hampus Dahlstedt i hans bok «Massmedierna och språket» (1970, Skrifter utg. av Nämnden för svensk språkvård 41). Han säger där bl. a. «Massmedierna tillhandahåller ett språkmönster och de bidrar till att detta mönster inlärs passivt, som språkförståelse. Därmed är inte sagt att de också tvingar mottagarna att använda språket aktivt. Den väsentliga förutsättningen för att en person byter aktiv språknorm helt och hållt eller blir tvåspråklig är en omvärdning inom hans sociala grupp eller byte av grupp på grund av flyttning eller utbildning, dvs. att han för en tid befinner sig i ett socialt tomrum. I den situationen uppstår lätt en språklig osäkerhet som gör honom särskilt påverkbar för massmediernas språkstandard. Den stora rörligheten — socialt och geografiskt — i vårt svenska samhälle är den egentliga orsaken till språkutjämningen. Men massmedierna underlättar denna genom att dagligen til-

Av Bertil Molde

Nämnden för svensk språkvård

handahålla modeller.»

Vidare skriver Dahlstedt om detta problem: «Jag är övertygad om att massmedierna såsom förmedlare av språknyheter och språkstandarder utöver ett ansenligt inflytande på svenska folkets språk. Svenskundervisningen i skolan har här fått en mycket svår konkurrent, och den aktiva språkvården måste ständigt ta hänsyn till massmediernas mäktiga roll i språkutvecklingen. Men jag menar att detta inflytande har överbetonats och framför allt att hela frågan om dess omfång, innebörd och enskilda variationer med hänsyn till språkets olika grammatiska delar och till masskommunikationernas olika komponenter är helt utforskad. Här föreligger en väsentlig och svår forskningsuppgift inom språksociologins och språkpsy-

kologins verksamhetsfält.»

Att orsaken till den språkutjämning som i dag kan iakttagas både i Sverige och i andra länder främst är den sociala rörligheten, som Dahlstedt påpekar liksom andra gjort, är nästan en självklarhet för modern språkforskning. Men på sätt och vis är det här det intressanta börjar, nämligen vad är det för språk som blir resultatet av denna språkutjämning och vilka modeller är det massmedierna tillhandahåller? — Dahlstedt har naturligtvis rätt i sin uppfattning att massmediernas inflytande på språket i alla de avseenden han nämner är utforskat. Men å andra sidan finns det en rad forskningsresultat som visar att åtminstone en form av massmediespråk, nämligen pressens språk, har haft stor betydelse inte enbart för det språk som används inom pressen och andra massmedier utan också för annat allmänt språkbruk.

SPRÅKKONSULENT

Universitetslektor **Finn-Erik Vinje** er tilsatt som språkkonsulent i Norsk Rikskringkasting etter professor Bjarne Berulfsen som er død.

Finn-Erik Vinje har utgitt «Moderne norsk». Det er en håndbok i språkriktighet, og den beskjeftiger seg særlig med ordvalg og syntaks. Hoveddelen av språkeksemplene er hentet fra moderne norsk avis-mål.

Blant Norsk språknemnds skrifter har **Finn-Erik Vinje** utgitt «Moderne norsk avisspråk» (i kommisjon hos Cappelens Forlag, A/S, Oslo). Innledningsvis drøfter forfatteren hvilken rolle avisene spiller for språk- og stilutviklingen. Deretter gjør han rede for de viktigste trekene ved avisspråkets morfologi og syntaks. Boka inneholder et rikt eksempelmateriale.

* * *

Hunkjønnsord

i skriftlige arbeider i skolen

Spørsmålet om feil i skriftlige arbeider i skolen er tatt opp i Stortinget. Her skal vi ikke drøfte årsaken til at spørsmålet blir reist. Av etterfølgende utdrag vil det gå fram at svaret i dag følger retningslinjer som blei trukket opp allerede i 1957 — for fjorten år siden. Når spørsmålet likevel blir reist, kan det neppe skyldes mangel på kjennskap til de instanser som har avgjørende myndighet i saken.

1957 kunne de samles.

Spørsmålet er behandlet i Framlegg til læreboknormal 1957 (Bilag til St.meld. nr. 50/58 Om ny læreboknormal.) Der uttalte Norsk Språknemnd (side 83):

«Blant bokmålsrepresentante ne er det noe forskjellig syn på hvor langt en bør gå med å gjøre hunkjønnsformer obligatoriske på det nåværende tids punkt.» På plenumsmøte i april 1957 kunne likevel «bokmåls seksjonen samle seg om følgende regler og synsmåter» (unntatt prof. Sørli med delvis tilslutning fra fru Hordvik):

1. Endelsen *-en* i bestemt form (nominativ) i ord som *solen*, *jorden*, *elven*, *sengen*, *døren*, *natten*, *tiden*, *uken* er et av de trekk som har bidratt mest til å gi det tradisjonelle riksmål et *ufolkelig*, halvt *fremmed preg* for meget store deler av folket. Dersom tanken om at våre to skriftspråk skal gå opp i en høyere enhet, overhodet skal ha noen mening, må bokmålet komme nynorsken i møte på dette punkt.

2. Reglene om *obligatorisk* bruk av hunkjønnet i bestemt form i en rekke ord var det *viktigste punkt i reformen av 1938*. Disse formene har også *hatt noe av et gjennombrudd* både i skjønnlitteraturen og i store deler av pressen etter 1938, skjønt grunnen var forberedt før reformen kom, særlig i skjønnlitteraturen.

3. På den annen side har svært mange av de tradisjonelle felleskjønnsformer ennå en sterk plass i bevisstheten hos dem som bruker bokmålet, ikke bare hos dem som taler det, men også hos de fleste av dem som bare bruker det skriftlig. Der til kommer at et stort antall ord har skiftende kjønn i ulike dialekter. Disse forhold taler for at en i *barneskolen* bør gå fram med lemping når det gjelder elevenes bruk av hunkjønnsformer. Ved retting av skriftlige arbeider bør derfor ustøhet i bruken av hunkjønn ikke regnes som feil, men avvik fra de regler som lærebøkene følger, må påpekes, og systemet med hunkjønnsformer må innøves for de vanlige ords vedkommen de. Ved eksamener i *den høgere skolen* bør imidlertid de gjeldende regler kreves gjennomført, når ikke spesielle stilistiske hensyn åpenbart har spilt inn.

Da Stortinget behandlet Ny læreboknormal (6. oktober 1958) uttalte statsråd Bergersen:

«.... Som det går fram av navnet, skal en læreboknormal gi regler for språkbruken i skolens lærebøker. Den tar altså ikke sikte på elevenes språk bruk i skriftlige arbeider. Elevene har med andre ord frem

deles adgang til å velge de former som er mest naturlige for dem — innenfor de gjeldende rettskrivningsregler. På dette område står altså fremdeles ved lag den vidtgående frihet som rettskrivningen gir elevene til å velge mellom ord og former....»

Vere varsam.

Undervisningsrådet har sendt ut rettleiing til sensorene for skriftlige arbeider ved examen artium. Der blir bl. a. uttalt:

«Småting, detaljar må det her sjølsagt ikkje leggjast for stor vekt på. Særskilt må ein vere varsam med å feste seg for mykje ved ustøleik i ordbruk, så ugrei som måltilstanden er med dei to målformene i bruk jaminsides, og dansk-norske og særnorske ord i tevling med kvarandre om eitt og same omgrep. Heller ikkje er det grunn til å leggje stor vekt på einskilde mistak i rettskriving og teiknsetjing, men i fall stilten syner gjennomgåande veikskap i så måte, må dette telje med ved sensuren.»

Endringer forkastet.

På årsmøtet i Norsk språknemnd 26. januar 1970 blei denne uttalelsen forkastet:

«.... I de fire år som har gått siden «Innstilling om språksaken» ble lagt fram, har arbeidsituasjonen i Norsk språknemnd vært vanskelig.

Norsk språknemnd mener at det nå bør skapes klarhet om en del rettskrivningsspørsmål. Dersom det ikke forholdsvis snart blir gjort endringer i bestemmelsene om nemndas mandat og sammensetning, vil den måtte be departementet om å få i oppdrag å ta opp til vurdering visse punkter i gjeldende rett-

NYTT KRAV — GAMMEL PRAKSIS

skrivning som det har vært rettet kritikk mot.»

Ved voteringen i samlet nemnd blei forslaget forkastet med 15 mot 11 stemmer.

Bare åtte av femten.

Trygve Bull hadde satt fram dette tilleggsforslaget:

«Inntil dette har kunnet skje, vil Norsk språknemnd rá departementet til å be sensorene ved alle offentlige eksamener (ev. unntatt lærereksamene) ikke å regne som feil bruk av bøyningsformer som ble underkastet forandringer ved reformene i riksmaål («bokmaål») av 1938 og 1959.»

I bokmålseksjonen blei dette forslaget vedtatt med åtte stemmer; to stemte imot, tre hadde forlatt møtet før avstemningen, og to var fraværende.

Resten imot.

Nynorskseksjonen gjorde dette vedtaket:

«Nynorskseksjonen går samrøystes imot Tyrgve Bulls framlegg med den grunngjeving at seksjonen meiner framlegget er i strid med mandatet for Norsk språknemnd, og at det ikkje kan vere rett av nemnda å suspendere eller antesipere stortingsvedtak.»

IKKJE FRÅ SJØLVE NEMNDA!

På spørsmål fra representanten Lars Roar Langslet svarte statsråd Bondevik i Stortinget 15. april 1970:

«Innleiingsvis vil eg nemne at det framlegget som dette spørsmålet gjeld, er sett fram av den eine av seksjonane i Norsk Språknemnd. Det kjem såleis ikkje frå sjølve nemnda.

Rettskrivningsreglane av 1938 vart etter handsaming og vedtak i Stortinget fastsette ved kgl. res. av 7. januar 1938. Seinare vart også framlegg om ny læreboknormal i 1959 lagt fram for Stortinget og vedteke lagt ved protokollen.

Etter dette ser ein det slik at eit framlegg til endringar av gjeldande reglar av så stor rekkevidd som det bokmålseksjonen i Norsk Språknemnd har teke opp, i tilfelle burde leggjast fram for Stortinget.»

...

«Det som departementet må halde på, er at før det gjer ei viktig endring som bryt alle dei vedtak som Stortinget har gjort før, må saka i tilfelle leggjast fram att for Stortinget. Eg meiner at departementet har inga fullmakt til å gå ifrå dei prinsippa som Stortinget har lagt til grunn ved si drøfting av språksaka på tidlegare tidspunkt.»

EN SAMLET KOMITE.

Da Stortinget behandlet språksaken 19. mai 1970 uttalte Kirke- og undervisningskomiteens formann, Per Karstensen:

«Flertallet finner det riktig at vi har en læreboknormal, men en samlet komite mener de spørsmål som refererer seg til språknormering og læreboknormal, bør utredes av det språkrådet som forutsettes etablert.»

Lars Roar Langslet: «... Høyres fraksjon har i motsetning til den øvrige komite stilt seg skeptisk til tanken om en fortsatt læreboknormal. ... men jeg er glad for at også hr. Karsten-

sen understreket at spørsmålet bør tas opp til fornyet vurdering på faglig og sproglig grunnlag når en ny rettskrivning blir utarbeidet.»

Hele komiteen har videre understreket at man bør vise en liberal holdning til de mange ord og former som både har tradisjon i skriftspråket og er levende i litteratur og tale, men som i dag er utelukket fra gjeldende rettskrivning.»

MEDAN VI VENTAR.

I Stortingets spørretime 9. desember stilte Tor Oftedal dette spørsmålet til kirke- og undervisningsministeren:

«Hvorfor har departementet ennå ikke sendt ut rundskriv til skolene om at elever inntil videre ikke skal få feil for bruk av former som er utelukket fra gjeldende rettskrivning, men som er levende i skrift og tale?»

Statsråd Bondevik: Departementet har lagt fram for dei sakkunnige råda, Folkeskolerådet, Gymnasrådet og Lærerutdanningsrådet, spørsmålet om bruk i skolen av «former som er utelukket fra gjeldende rettskrivning, som er levende i skrift og tale».»

Råda ser det slik at ei endring i gjeldande rettskrivningsreglar vil skape forvirring og uvisse mellom elevar, lærarar og sensorar. Ein kan ikkje vente at elevar skal ha ei klår kjensle av kva for former i både mål som er levande i skrift og tale, men ikkje har kome med i rettskrivningsreglane. Det er snautt semje om dette mellom lærarar og sensorar. Den tanken kjem difor fram at eit sakkunnig organ må seie frå kva som er levande i skrift og tale, og at vi i røynda må få ei ny ordliste.

Tidlegare har prinsippa for nye ordlistar vorte lagde fram for Stortinget. Departementet har meint at det nye Språkrådet skulle arbeide med denne saka, og at ei utgreiing frå dette rådet skulle leggjast fram for Stortinget.

Medan vi ventar på at Språkrådet skal handsame denne saka, og med bakgrunn i dei drøftingar som har vore her i Stortinget, vil dei sakkunnige ráda i samband med rettleiingar til sensorane seie frå at det ved døminga av eksamenssvar i både norske måla ikkje skal tilleggje det noko vekt at kandidatane nyttar former som er levande i skrift og tale, men ikkje har kome med i gjeldande rettskrivingsreglar. Eit rundskriv med dette innhaldet vil kome til skolane og sensorane i nærmeste framtid.

En understrekning.

På årsmøtet i Norsk språknemnd 1.—2. februar 1971 blei denne uttalelsen vedtatt *enstemmig*:

«Norsk språknemnd oppfatter statsråd Bondeviks svar i Stortinget på representanten Tor Oftedals spørsmål 9. desember 1970 som en understrekning av de retningslinjer som gjennom rundskriv alt tidligere er gjort gjeldende for sensorene ved offentlige eksamener — nemlig å være liberale og ikke legge avgjørende vekt på avvik i skriftform og bøyningsform under de nåværende språkforhold.

Endringer i gjeldende bestemmelser om rettskrivningen må det eventuelt bli det nye Språkråds oppgave å ta stilling til etter at Stortinget har ferdigbehandlet Vogtkomiteens innstilling.»

Kopi av uttalelsen er sendt til Folkeskolerådet, Gymnasrådet og Lærerutdanningsrådet. Disse sakkyndiges rád har i prinsippet sluttet seg til uttalelsen.

UTFORDRINGA I VÅR TID

Åmund Haga skriver bl.a. i Kontur og kontrast:

Fordi dei nære og velkjende tradisjonane og livsmönstra meir og meir går i oppløysing, fordi det intime og allsidige samværet dei gav grunnlag for, meir og meir blir trengt unna eller farga av det kommersielt funksjonelle samværet, blir det og jamt vanskelegare å stå i eit røynleg tilhøve til verdiar og til andre menneske. Og fordi dette eigenlege og forpliktande tilhøvet til andre menneske vantar, får vi på den eine sida fenomen som aukande einsemd, kontaktløyse og kulde, trass i meir og meir maurtueliknande busettnad. På den andre sida kan vi her truleg også øygne noko av

Kontur og kontrast.

**Det Norske Samlaget.
kr. 12,00.**

Denne boka inneholder ti essays skrevet av forfattere med ulik faglig og politisk bakgrunn. De ser den norske språkstriden i et videre kulturperspektiv, og understreker at det fins en sammenheng mellom språk og kultur.

Første delen av boka gir et oversyn over språksituasjonen i Norge og drøfter det ideologimønster som har formet de ulike syn. Andre delen bygger særlig på vurderinger fra moderne samfunnsvitenskap og filosofi, og viser det nære vekselspillet mellom språk og andre forhold i samfunnet.

Boka er redigert av Sigurd Skirbekk, Bjarne Fidjestøl og Otto Hageberg.

bakgrunnen til at dei menneskelege problema i jamt større mon blir tolka som reink tekniske problem. Trangen til å høre heime i og bli godkjend av eit kollektiv blir eit meir og meir tydeleg drag i den sosiale åtferda. Men i staden for det eigenlege hopehavet som sams tradisjonar og sams kulturelle føresetnader kunne gje, kjem dei ytle og tekniske konvensjonane, samla om sams konsum og sams utsjåand, dirigerte frå anonyme hjernar i eit eller anna storeuropeisk motehus.

Og med di det nære og skjonsame tilhøvet til våre eigne røter og verdiar, til vår eigen identitet, løyest opp, misser vi sameleis dei mest fundamentale vilkår for innsyn og skjønsemnd andsynes andre folks verdiar og levevis. Vi ser såleis at den vestlege vulgærmaterialismen, som til dessa klårast har utkrystallisert seg i The American Way of Life, blir følgd opp av ein teknisk-manipulativ tenkjemåte som ikkje berre merkjer våre indre relasjoner, anna han dominerer innstillinga til andre folk og kulturar med. Vi ser det som ei stendig meir påtrengjande misjonsoppgåve å breie ut vår livsform, våre floskelideal, våre konsumsjonsvanar i alle himmelætter. Berre ein ting vil vi aldri prøve på: å kome i eit røynleg dialog-tilhøve til andre kulturar, der føremålet ikkje er å presse inn på dei overflata av vårt livsmønster, men gjennom dialogen å vinne fram til djupare skjønsemnd hjå både partar.

NORDISK SPRÅKSAMARBEID

Ei sentral sak i det nordiske språksamarbeidet er terminologispørsmålet. På dette området var det eit visst samarbeid fagfolk imellom lenge før vi fekk faste språknemnder i dei nordiske landa. Alt i siste halvdel av 1800-talet kom det t. d. i gang eit samarbeid om farma-søytisk terminologi. Og etter kvart som landa fekk terminologisentralar og nomenklaturutval på ulike område, tok dei også opp eit nordisk samarbeid i større eller mindre grad.

På det første språknemndmøtet i 1954 tala ordboksredaktør Alf Hellevik om «Retningsliner og praktiske spørsmål i samarbeidet mellom nordiske språknemnder om terminologi». Hellevik såg spørsmålet i samband med det samarbeid om **ordforrådet** som han meinte måtte bli den viktigaste oppgåva for nemndene. Det ville da vere rimeleg i første rekke å arbeide med terminologien. Ein kunne begynne med ei systematisk registrering og samanstilling av ordforrådet innanfor visse fagområde, og så sjå kvar

I så fall ville den materielle framgangen, som den fattige delen av verda no **må** ha, med tida kunne føre til forløysing av skapande krefter, med grunnlag i eigne tradisjonar, som kunne gjera vår samla oppleving og oppfatning av det menneskelege ein god mon rikare. Dette fordi tilhøvet mellom oss og dei då ville vera eit dialektisk, eit skapande tilhøve, i ei verd der Europa meir og meir blir ein periferi.

TERMINOLOGISPØRSMÅLET

det let seg gjere å få i stand ei tilnærming og utjamning. Særleg burde ein halde auge med **nye** omgrep, som det ville vere lettare å rå med enn gamle, innarbeidde termar. Dette spørsmålet tok K. G. Ljunggren opp på same møtet i foredraget «Nordisk samverkan vid uppstagande av nya ord.»

Møtet vedtok denne resolusjonen:

«Utsikterna för ett nordiskt samarbete på språkvårdens område förefaller särskilt gynnsamma när det gäller ordförrådet. Inom olika fackkretsar pågår ett livligt arbete under ledning av terminologicentralen och speciella nomenklaturkommitéer. Det är av intresse att härvid möjligheten prövas att vinna största möjliga överensstämmelse mellan språkbruket i de olika nordiska länderna. Av särskilt intresse är att uppmärksamma de nya uttryck av allmänna natur som ständigt dyker upp. En registrering av sådana uttryck från de nordiska språknämndernas sida är önskvärd och mötet uttalar sin tillfredsställelse över det initiativ som i detta avseende tagits av den svenska språkvårdsnämnden. Vid bedömning av materialet ur nordisk synsvinkel är regelbunden kontakt mellan språknämnderna nödvändig.»

På møtet i Stockholm året etter drøfta ein etter terminologispørsmålet, og ein retta ei oppmoding til tekniske terminologisentraler og -komitear om å styrke det nordiske samarbeidet. Samstundes baud språknemndene seg til å yte den hjelp ein kunne i arbeidet.

Men nemndene tok også opp eit meir direkte terminologiarbeid. Etter framlegg frå Norsk språknemnd skulle ein koncentrere seg om terminologien på samfunnsonråde som er særleg viktige i det internordiske samkvemmet. Det vart vedteke å starte med postterminologien.

Posttermar

I samarbeid med postverket i kvart land sette språknemndene i Danmark, Finland, Noreg og Sverige i 1955 opp ei liste over 123 post-uttrykk. På dette grunnlaget gjorde nemndene i 1956 framlegg om 35 endringar for å få større nordisk ein-skap. Saka vart drøfta på nordiske postkonferanser, og ein del termar vart endra i samsvar med framlegga frå språknemndene. Bl.a. vart **brevkort** endra til **postkort** i både Noreg og Sverige. Ein gjekk her over til den finlandssvenske forma, som svara til finsk **postikortti**. Samtidig kom ein på linje med andre europeiske språk: fransk **carte postale**, engelsk **post-card**, tysk **Postkarte**. Norsk **kjenselkort** vart endra til **identitetskort**, som på dansk og svensk, like eins vart **følgebrev** endra til **adressekort**, tilsvaran-de den danske nemninga og svensk **adressekort**.

Flytermar

Etter at det nordiske møtet i 1956 hadde gjort seg ferdig med posttermane, vart det vedteke å lage ei liknande undersøking av flyterminologien, med vekta på ord av allmenn interesse. Sidan dette var eit såpass nytt område, vona ein det skulle vere lettare å bli einige om ein felles nordisk terminologi her enn på område med gamle og fastlåste

termar. I samarbeid med SAS og andre flyselskap vart det sett opp ei liste over 172 uttrykk, og nemndene gjorde i 1958 framlegg om endringar i samnordisk retning for 25 av dei. I 1963—1965 tok SAS i Danmark, Noreg og Sverige standpunkt til framlegga, som vart aksepterte i fleire tilfelle. På dansk gjekk ein såleis over til **fly** i staden for **luftfartøj** og **flyvemaskine**. Like eins i samansetningane flykrop, flytype, jetfly, langdistancefly, natfly og trafikfly. På den måten blir det samsvar mellom dei danske og norske nemningane, medan svensk held på flygplan, eventuelt plan, som i samansetningane jetplan, långdistansplan, nattplan. Men også svensk har flykropp, tilsvarande dansk flykrop, norsk flykropp. Derimot avviste dansk SAS framlegga om å bruke fly som førsteledd i stillingsnemningane luftkaptajn, flyveklarerer, flyvemaskinist, flyvestyrmand og flyvetelegrafist. På norsk gjekk ein over frå nemninga **ground hostess** til **bakkevertinne**, svarande til svensk **markvärdinna**. Dansk SAS ville halde på den engelske nemninga. Etter grunnlista brukte norsk SAS det engelske ordet **tag**, medan svensk hadde **bagagekvitto** og dansk **bagagemærke**. Nordmennene avviste framlegget om å gå over til **bagasjekvittering**, men opplyste samtidig at det vanleg brukte ordet på norsk er **merkelapp**, ikkje **tag**. Nordmennene var villige til å skifte ut **fribagasje** med **frivekt**, svarande til svensk **frivikt**, dansk **fri-vægt**, og **seating card** med **plass-kort**, svarande til svensk **plats-kort**, dansk **pladskort**. Til framlegget om å skifte ut **ground stop** med **bakkestopp** svara norsk SAS at ein hadde gått over til **bakkeopphold**, som svara til svensk **markuppehåll**, dansk **ophold på jorden**.

SPRÅK I NORDEN 1970

Utgitt av de nordiske språknemndene, i kommisjon hos Cappelens Forlag, A/S.

Boka gir et utsyn over nordisk språksamarbeid i hundre år. På rettskrivingsmøtet i Stockholm i 1869 møtte bl. a. fra Norge prof. L. K. Daa, Henrik Ibsen og overlærerne Knud Knudsen og J. Løkke.

Arnulf Sudmann skriver inngående om samarbeidet mellom språknemndene i de nordiske land.

«Språkvården og massmedierna» blir behandlet av Bertil Molde i Nämnden for svensk språkvård, form. i Dansk Sprognævnd, prof. Lindegård Hjorth drøfter språknemndas

forhold til offentligheten og Carl Hambro skriver om «Oversettelse og språkrøkt» og kommer inn på flommen av angloamerikanske lånord.

Skriftet inneholder også en oversikt over nyere språklitteratur, ordbøker og ordlister.

Å vende tankene fra vår språkkløyvde strid om bokstaver og bøyningsformer til å lese om fruktene av hundre års nordisk språksamarbeid er som å komme fra mørkerommet ut til ei fruktbar slette. Boka vil være av interesse for alle som har rtru på språkdyrkning i gjen-sidig forståelse og fruktbart samarbeid.

Prof. Lindegård Hjorth om PRESSEN

Pressen har fra første færd fulgt vort arbejde med stor interesse, og der er ikke tegn til, at denne interesse svækkes. Vore publikationer omtales, ofte ret udførligt og ofte velvilligt. Mange dagblade optrykker lige-frem vore udtalelser, som kronikker eller i dråbeform. Vi kan direkte måle resultaterne af pressens interesse. Vi har erfaring for, at udførlig omtale på fremtrædende plads i et førende dagblad kan resultere i en efter vore forhold overvældende salgssucces.

Baggrunden for, at pressen opmærksomt følger nævnets virksomhed, er vel bl. a. den meget nærliggende, at pressens folk på deres egen krop har mærket mange af de problemer, vi behandler. Normalt er pres-

sen ikke i tvivl om nævnets eksistensberettigelse, heller ikke selv om man i konkrete tilfælde kan være afgørende uenig med os. At det sidste kan være tilfældet, at vi altså nu og da kan komme ud for hård kritik i pressen, er jo ganske selvfølgeligt. Netop i egenskab af professionelle sprogbrugere har pressefolk måttet tage stilling til en række af de problemer, vi tumler med, og ofte har de taget anden stilling end vi. Men kritik er ikke det farligste for os; det er kun godt, at pressen optager vore udtalelser til drøftelse og derved bidrager afgørende til at holde interessen for vort arbejde varm. Jeg tager ikke i betenkning at betegne pressen som en af vore viktigste forbundsfæller.

„Fri sprogutvikling“ i Aftenposten

Det har i vinter pågått en diskusjon i Aftenpostens innsenderspalte om «forbud mot ord». Riksmålsfolk, m. a. Olaug Bertelsen og Margrete Aamot Øverland, har hevdat at **ord** er forbudt. Ivar Hundvin har imøtegått dette, og har i et innlegg 30.1.1971 m. a. skrevet:

Etter det jeg kan forstå, mener Olaug Bertelsen (16/1-1971) fortsatt at **have** og **hage** er forskjellige **ord**. **Hage/have** og **plen** er forskjellige ord. Men jeg oppfatter hage og have som ett og samme ord. Det er bokstaveringen av ordet som ikke er helt den samme.

Jeg må derfor holde fast ved at det ikke er grunnlag for å hevde at **ord** er forbudt i Norge. Med «forbud mot det frie ord» menes noe ganske annet. Det er søkt å prøve å assosiere dette med det til sammenlikning bagatellmessige: At ikke alle er enige i den offisielle bokstaverings/bøyingen av våre frie ord.

De som er **pålagt** å bruke riks-målsordlista, må f. eks. skrive **skib**, **sprog** og **etter**, de får ikke lov til å skrive **skip**, **språk** og **etter**. Ingen ville finne på å kalle dette «forbud mot ord» — ikke det heller! (Men det må være kjedelig for den som sender bidrag til høgreaviser å få språkformene retta. Aftenposten har kunngjort at jamvel annonsetekst blir retta, hvis ikke kunden spesielt ber om å få slippe!) Dette kan da ikke være i samsvar med tesen om «fri sprogutvikling».

Til dette har redaksjonen gjort følgende merknad:

Det er nok ikke bare «høgreaviser» som retter sprogformer. Som følge av mangeårig sprogstrid hersker det nærmest anarkistiske forhold her i landet når det gjelder rettskrivning, og enhver avis må — hvis ikke dens sprogbilde skal bli kaotisk og forvirrende — derfor følge en rettskrivningsnorm. Oss bekjent finnes det ingen norsk dagsavis som 100 prosent følger de offisielle rettskrivningene selv ikke organer som tidligere prinsipielt har sluttet opp om samnorsklinjen. En konsekvens av dette er at det rettes på sprogformer i alle aviser.

At retningslinjene ikke følges rigorøst, er bl. a. innsenderens inserat et eksempel på.

Også annonsesjefen i Aftenposten har rykket ut med et innlegg 5.2.1971:

I et leserbrev skriver hr. Ivar Hundvin: «Aftenposten har kunn gjort at jamvel annonsetekst blir retta hvis ikke kunden spesielt ber om å få slippe.» Utsagnet er tendensiøst. Aftenposten har kunngjort at annonser normalt settes med den rettskrivning avisens til enhver tid benytter. «Annonsører som ønsker en annen rettskrivning bes gjøre uttrykkelig oppmerksom på det ved bestillingen.»

Jeg tror både leserne og annonsører skal være glad for at vi følger en bestemt rettskrivning og retter an-

Rettskrivning i annonserne

Annonser settes normalt med den rettskrivning avisens til enhver tid benytter. Annonsører som ønsker en annen rettskrivning i sine annonser bes gjøre uttrykkelig oppmerksom på det ved bestillingen.

Aftenposten.

nonseteksten i henhold til denne. Ellers ville det bli et kaudervelsk av dimensjoner. Fra vårt «raritetsarkiv» skal jeg nevne noen eksempler:

Ordet annonse har i manuskriptet vært sett stavet således: Anonske, Annongse, Annongske, Annåse, Annåse.

Men man bør kanskje ikke vente så meget når det gjelder slike vanlige fremmendord: Bungalåv, Fregattabåt, Linoliom, Poleti, Tåleitt, Wåter, etc.

Andre rettskrivningseiendommeligheter kunne virkelig forårsake kjedelige misforståelser dersom de kom på trykk.

«Antikt mah. latrineskap...»
 «Artikkel med god deising...»
 «Dame søker til å forstå vårt bokholderi...»

«En daks mellemrum...»
 «Gustav Jansk møbl....»
 «Skinkemaskin.»

«Synsforlatelse.»

Og så videre i det uendelige.

Morsomt for en gangs skyld, men kjedelig ved stadig repetisjon. Det får da greie seg med trykkfeilene.

Oslo, 2. februar.

Aftenpostens annonseavdeling,
Henning Koefoed.

Etter dette fant Hundvin å måtte sende nok et innlegg til Aftenposten, om dette spesielle temaet. Men det gikk ikke! Det kom tilbake med følgende lakkanske melding:

«En fortsatt prosedyre om Aftenpostens rettskrivning har etter redaksjonens oppfatning ingen mulighet for å føre til noen enighet. Begge parters syn er nå kommet til uttrykk, og vi returnerer derfor Deres siste innlegg med takk for tilbuddet og en avsluttende bemerkning om at det jo er en frivillig sak både om man vil lese og skrive i Aftenposten.»

Etter det vi kan se, har nett-opp dette uvesenet med retting av innsendte manuskript (og annonser) krav på offentlig interesse, og vi gjengir derfor innlegget her:

Herr redaktør.

Systemet med «haler» gjør det alltid risikabelt å diskutere med en avisredaksjon. Men siden det gjelder Aftenposten, tar jeg sjansen. Grunnlaget er redaksjonens «hale» til innlegget mitt 30.1.1971, og annonsesjef Koefoeds innlegg 5.2.1971.

Koefoeds eksempelsamling er interessant nok, noen vil kanskje finne den morsom. Og det forhold at redaksjonen retter åpenbare skrivefeil og språklige rariteter, også i annonser, trur jeg ikke noen vil kritisere.

Men det er ikke dette saka dreier seg om!

Aftenpostens redaksjon retter ordformer i leserinnlegg og annonser **også når de er helt korrekte**. Med det mener jeg: I samsvar med offisiell rettskriving, som Aftenpostens eiere ikke liker. De rettes **nettopp** fordi de er offisielt korrekte.

Det forhold at eierne av Aftenposten og en del andre private bedrifter har pålagt **de ansatte** å bruke en annen ordliste enn den offisielle, er en sak for seg. Men å rette andre folks språklig korrekte manuskript?

INNHOLD:

Norsk språkråd

Lovens premisser

God start

**Hunnkjønnsord i
skriftlige arbeider
i skolen**

**Nordisk
språksamtbid**

**BLI
MEDLEM!**

**STØTT
SPRÅKLIG SAMLING**

Skriv til adresse
postboks 636, Oslo
og be om nærmere
opplysninger.

Det er mulig Koefoed har rett i at lesere er glade for dette. Visse lesere, nemlig de som med «sproglig frihet» mener: Frihet til å slippe å se ordformer som andre velger i frihet, men som de sjøl er oppdradd til å gremme seg over.

Jeg kjenner folk som har nekta å betale fordi annonsetekst er blitt retta. Nettopp det er antakelig grunnen til Aftenpostens nå så berømte språkrettingsannonse.

Redaksjonen bruker mine innlegg som eksempel på at retningslinjene om språkretting ikke følges rigorøst (30.1.1971). La meg da opplyse: Jeg hadde i fjer tre innlegg i denne spalten, om andre tema enn språk. Hver gang krevde jeg å få beholde den rettskrivinga jeg sjøl hadde brukt. Hver gang kom rødblyanten fram. Da jeg spurte om grunnen, fikk jeg som svar (brev av 16.10.1970) at man av hensyn til leserne satte artikler og innlegg med «avisenes rettskrivning», men at det ble gjort visse unntak, og at man gjerne respekterte ønsker fra innsendere. Men, «Når dette er sagt, så må det også være tillatt å fremholde at det selvsagt må være redaksjonen som avgjør i hvert enkelt tilfelle om slike ønsker skal etterkommes.»

Det er altså ikke praktiske vansker (for setttere/korrekturlesere) som er årsaka. Det er av hensyn til leserne — for å unngå at «sprogbildet skal bli kaotisk og forvirrende» — at Aftenposten retter på de korrekte språkformene innsendere og annonsører bruker. Hensynet til de skrivende får vike.

Det eksisterer en viss variasjon når det gjelder folks valg av språkformer. Slik vil det nødvendigvis måtte være i en språksituasjon som vår. Hvorfor skulle så ikke en avis gjenspeile de faktiske forhold?

Redaksjonen viser til at også andre aviser retter språkformer. Til dette er å si:

1) Andre aviser gir et atskilt mer variert bilde når det gjelder språket, etter det jeg kan se.

2) Om det skulle være slik at andre aviser retter på tilsvarende måte, så er det like forkastelig, uansett hva det rettes til.

Språkrådet, som skal følge utviklingen av skriftspråket i litteratur og presse og på det grunnlag foreta normering, bør sikre seg at det er de skrivendes egen språkform de registrerer, ikke aviseiernes.

Ivar Hundvin.

FRIDA ANDREASSEN ETTF.

SKEI – SURNDAL

Kolonial – Kortevarer – Manufaktur

LANDSLAGET FOR SPRÅKLIG SAMLING

Medlemspengar, kr. 10,— pr. år.
Postgiro 16 378.

Formann:

Rakel Seweriin, Fastingsgt. 7, Oslo 3, tlf. 60.67.89

Kasserer: Johs. Fosså, Postb. 636, Oslo 1.